

Siuntion kunnan perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Sisällys

1.	Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat	3
2.	Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma	4
3.	Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	5
3.1.	Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa	5
3.2.	Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	5
3.3.	Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	6
4.	Toimintakulttuuri	7
4.1.	Oppimisympäristöt ja työtavat	8
4.2.	Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet	9
5.	Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen	10
6.	Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki	11
6.1.	Opetuksen eriyttäminen	11
6.2.	Kodin ja koulun yhteistyö	12
6.3.	Oppilashuolto	12
6.4.	Oppilaanohjaus	14
6.5.	Suunnitelma kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista	14
7.	Oppilaan arviointi	15
8.	Todistukset	16
9.	Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana	16

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat

Perusopetuslaissa säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta¹. Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen tai ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea edistää oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurin tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa². Tavoitteiden määrittelyn lähtökohtana ovat oppilaan suomen tai ruotsin kielen taito sekä oppilaanaikaisempi koulunkäyntihistoria.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta³. Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä⁴. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä⁵. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle. Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että ryhmäjako edistää oppilaidentervettä kasvua ja kehitystä sekä varmistaa opetussuunnitelman mukaisten ja oppilaiden omissa opinto-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan esi- tai perusopetukseen, oppilaan ikätasoa vastaaviin suomen- tai ruotsinkielisiin opetusryhmiin oman opinto-ohjelman mukaan oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellyllä tavalla. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskeluvalmiuksien ja suomen tai ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

Siuntion kunnassa valmistava opetus kestää yhden lukuvuoden, mutta oppilas voi tarvittaessa siirtyä perusopetukseen jo aikaisemmin. Oppilas voi myös jatkaa valmistavassa opetuksessa seuraavan lukuvuoden loppuun saakka, jos hän on aloittanut valmistavan opetuksen kesken lukuvuoden. Valmistavan opetuksen jälkeen oppilas jatkaa perusopetukseen tai muuhun hänelle soveltuvaan opetukseen. Peruskouluikäisten valmistavaa opetusta järjestetään erillisessä valmistavan opetuksen ryhmässä tai joissakin tapauksissa eriytettynä yleisopetuksen luokassa valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaisesti. Esiopetusikäiset maahanmuuttajataustaiset oppilaat opiskelevat tavallisissa esiopetusryhmissä. Valmistava opetus toteutetaan oppilaan henkilökohtaisen opinto-ohjelman mukaisesti. Opetuksessa otetaan huomioon erilaiset kieli- ja kulttuuritaustat, koulunkäyntihistoria, oppilaan ikä ja kehitystaso, oppimistaso ja opiskeluvalmiudet. Opetusta eriytetään oppilaan iän ja opiskeluvalmiuksien mukaan. Maahanmuuttajataustaisen oppilaan opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon oppilaan kotoutumisen ja hyvinvoinnin kannalta tärkeät yhteistyötahot. Erityisen tärkeää on luoda luottamukselliset suhteet kodin ja koulun välille.

¹ Perusopetuslaki (628/1998)

² Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta (422/2012) 5 §

³ Perusopetusasetus (852/1998) 3 § (363/2015)

⁴ Perusopetuslaki (628/1998) 30 § (642/2010)

⁵ Perusopetusasetus (852/1998) 2 § (893/2010)

2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä perusopetukseen valmistavaa opetusta varten opetussuunnitelma⁶. Lähtökohdan opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat perusopetuslaki ja -asetus, valtioneuvoston asetuksessa (422/2012) määritellyt yleiset ja perusopetukseen valmistavaa opetusta koskevat valtakunnalliset tavoitteet, nämä Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015 sekä soveltuvin osin Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014⁷.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmassa tulee olla kuvattuna:

- toimintakulttuuri ja sen periaatteet
- opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt
- periaatteet oppilaan oman opinto-ohjelman laatimiseksi
- oppilashuollon ja siihen liittyvän yhteistyön järjestäminen
- ohjaustoiminta oppimisen tukena
- oppimisen ja koulunkäynnin tuki
- suunnitelma kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista
- yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa
- kodin ja koulun yhteistyö
- yhteistyö muiden tahojen kanssa
- oppilaan arviointi ja todistukset.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain⁸ mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijaan suunnitelma voidaan laatia enintään kahdeksi tai kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain⁹ mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä opetussuunnitelmaan.

---

⁶ Perusopetuslaki (628/1998)

⁷ Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 (Opetushallituksen määräykset ja ohjeet 2014: 96)

⁸

⁹ Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 6 §

Siuntiossa tehdään oppilaitoskohtainen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden kanssa.

3. Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

3.1.Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa

Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetukseen osallistuvan oppilaan suomen tai ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetusta varten. Valmistavassa opetuksessa kehitetään oppilaan laaja-alaista osaamista sekä annetaan opetusta perusopetuksen oppiaineissa ja mahdollisuuksien mukaan oppilaan omassa äidinkiessä oppilaan omassa opinto-ohjelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla. Laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Opetuksen tavoitteiden määrittelyssä, sisältöjen valinnassa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon, että oppilaat ovat iältään, opiskeluvaiheeltaan ja taustaltaan erilaisia. Opetusta eriytetään oppilaiden ikä- ja kehitysvaiheiden mukaisesti. Oppilaiden kielelliset valmiudet sekä kulttuuritausta otetaan huomioon, ja jokaisen oppilaan kieli- ja kulttuuri-identiteettiä tuetaan monipuolisesti. Oppilaan omalla äidinkiellä tuettu opetus edistää sisältöjen omaksumista. Valmistava opetus edistää sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaalla on heikko luku- ja/tai kirjoitustaito, tulee oppilaan oman opinto-ohjelman tavoitteet asettaa siten, että oppilas saa omalle taito- ja ikätasolleen soveltuvaa luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Oppilaan oman äidinkielen opetuksella voidaan edistää oppilaan luku- ja kirjoitustaitoa. Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmentamiseen varataan riittävästi aikaa. Mikäli oppilaan taidot eivät riitä perusopetuksessa opiskeluun, tulee oppilaan omassa opinto-ohjelmassa kiinnittää erityistä huomiota riittävään ja oikea-aikaiseen tukeen perusopetukseen siirryttäessä. Tarvittaessa oppilas voi jatkaa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, siirtyä opiskelemaan vuosiluokkiin sitomattoman opinto-ohjelman mukaisesti tai muulla tavoin hänelle parhaiten soveltuvin tukitoimin. Perusopetukseen siirtyvän luku- ja kirjoitustaidottoman oppilaan riittävästä tuesta huolehditaan.

Siuntiossa painotetaan esi- ja perusopetuksen 1.-2. luokkien yhteistyön kehittämistä ja lapsen oppimispolun jatkumoa. Esi- ja alkuopetus tekevät yhteistyötä soveltuvin osin oppiaineissa valmistavassa opetuksessa.

3.2.Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa, joiden osalta tavoitteena on kehittyvä alkeiskielitaito. Opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnot ovat pohjana kaikille muille opinnoille. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opintojen

tavoitteena on antaa oppilaille tarvittavat valmiudet siirtyä perusopetukseen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan koulu- ja opiskelutausta ja hänen jo mahdollisesti hallitsemansa suomen tai ruotsin kielen taito. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellään taito- ja ikätason mukaiset suomen tai ruotsin kielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt.

Valmistavassa opetuksessa pyritään edistämään oppilaan suomen kielen taitojen kehittymistä. Opetuksessa käytetään monimuotoisia menetelmiä ja vaihtelevia työtapoja. Suomen kieltä harjoitellaan sekä ohjatuissa ryhmätilanteissa että luonnollisissa viestintätilanteissa. Suomen kielen sanastoa, rakenteita ja käsitteistöä opitaan kaikilla oppitunneilla. Opetuksen tavoitteena on tukea niitä valmiuksia, jotka mahdollistavat oppilaan siirtymisen perusopetukseen. Opetus noudattaa soveltuvin osin perusopetuksen suomi toisena kielenä-opetussuunnitelmaa.

Suomen kielen opetus perustuu jatkuvaan kielen kehityksen seurantaan ja arviointiin. Opetuksen sisällöissä huomioidaan oppilaan kiinnostuksen kohteet, oletettu perusopetuksen vuosiluokka sekä eri oppiaineiden keskeinen käsitteistö.

Esiopetuksessa kielen oppimista seurataan mm. kielipedan avulla.

Oppilaan oma äidinkieli

Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteena on tukea ja edistää äidinkielen hallintaa, kulttuuritaustan tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä. Oman äidinkielen hyvä hallinta luo edellytyksiä myös suomen/ruotsin kielen oppimiselle ja tällä kielellä tapahtuvalle muulle oppimiselle. Oppilaille järjestetään opetusta mahdollisuuksien mukaan. Opetus noudattaa opetussuunnitelman perusteiden liitteessä kuvattuja oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteita, sisältöjä ja oppilaan oppimisen arviointia. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan myös eri tavoin yhteistyössä perheen kanssa.

Valmistavan opetuksen oppilaat voivat osallistua yhdessä perusopetuksen oppilaiden kanssa oman äidinkielen opetuksen ryhmiin. Siuntion oman äidinkielen opetuksessa noudatetaan Siuntion perusopetuksessa käytettävää perusopetusta täydentävää oppilaan oman äidinkielen opetuksen suunnitelmaa ja opetuksen järjestämistä koskevia linjauksia. Oppilaille järjestetään opetusta mahdollisuuksien mukaan 2h/vk.

Muut kielet

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyy oppilaiden vieraan kielen opetuksen tavoitteet. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan näitä opetussuunnitelman perusteita soveltuvin osin. Oppilaan vieraan kielen opinnot järjestetään kunnan kieliohjelman mukaisesti. Oppilaan kielelliset valmiudet ratkaisevat, missä määrin hänen omaan opinto-ohjelmaansa voidaan sisällyttää vieraiden kielten opiskelua perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana.

Ensimmäisen vieraan kielen ja toisen kotimaisen kielen opiskelu määritetään yksilöllisesti oppilaan omassa opinto-ohjelmassa.

3.3. Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Valmistavan opetuksen muiden oppiaineiden opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan aikaisemmat opinnot. Valmistavan opetuksen aikana muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja sisällöt noudattavat soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Sisältöjä suunniteltaessa otetaan huomioon kunkin oppiaineen keskeinen käsitteistö, työtavat ja välineet. Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana opiskeltavat oppiaineet valitaan siten, että oppilas pystyy valmistavan opetuksen jälkeen opiskelemaan hänelle osoitettavassa esi- tai perusopetuksen ryhmässä ja että valmistavan opetuksen opinnot mahdollistavat myöhemmin perusopetuksen suorittamisen Suomessa. Lähtökohtana suunnittelulle ovat perusopetuksen kyseisten vuosiluokkien opetuksen tehtävä ja siirtymävaiheen kuvaus sekä vuosiluokilla opiskeltavat oppiaineet¹⁰.

Omalla äidinkielellä annettu opetus ja tuki edistää oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Omakielisen opetuksen ja tuen avulla saatu lisätieto oppilaan osaamisen tasosta auttaa muiden oppiaineiden tavoitteiden asettamisessa. Näin oppilas voi edistyä aineopinnoissaan, vaikka suomen/ruotsin kielen taidot kehittyisivätkin muita taitoja hitaammin. Omakielistä opetusta ja tukea annetaan oppilaan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan. Opetuksessa voidaan hyödyntää myös oppilaiden tietämystä oman kieli- ja kulttuurialueensa luonnosta, elämäntavoista, historiasta ja yhteiskunnasta, kielistä ja kulttuureista.

Eri tiedonalojen kielen opetuksessa huomioidaan oppilaan ikä ja opiskeluvalmiudet. Oppiaineiden sisältöjen valintaa ohjaa oppilaan tuleva vuosiluokka valmistavan opetuksen jälkeen. Valmistavalla luokalla oleva oppilas voidaan integroida yleisopetuksen ryhmään oppilaan oman opinto-ohjelman mukaan. Oppiaineiden opetuksessa tehdään yhteistyötä koulun muiden opettajien ja opetusryhmien kanssa.

4. Toimintakulttuuri

Yhteisön toimintakulttuuri on sen historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia. Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat tulevat hyvinkin erilaisista kulttuureista ja koulukulttuureista, on tärkeää luoda ja kehittää yhteistä toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri rakentuu oppivan yhteisön periaatteille. Se tukee kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia ja oppimista. Se on jatkuvan kehittämisen kohde ja osa koko koulun toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin määrittelemisessä voidaan hyödyntää myös Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2014¹¹.

Oppilaiden osallisuus

Siuntion perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurissa painotetaan oppilaiden osallisuutta. Lähtökohta on, että oppilailla on oikeus ja todelliset mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa arjen toimintaan ja sen kehittämiseen. Valmistavan opetuksen oppilaat osallistuvat oppilaskuntien toimintaan samalla tavalla kuin muutkin oppilaat. Koulujen oppilaskunnat toimivat oppilaiden edustajina silloin, kun kyseessä on oppilaiden virallinen kuuleminen. Oppilaskuntaa edustaa hallitus, joka kootaan lukuvuosittain. Oppilaskunta on mukana koulun toiminnan suunnittelussa.

Oppilailla on mahdollisuus toimintakulttuurin kehittämiseen mm:

¹⁰ Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, luvut 13, 14 ja 15.

¹¹ Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 (Opetushallituksen määräykset ja ohjeet 2014: 96)

- tukioppilastoiminnan
- kummioppilastoiminnan
- luokkatoimikuntien
- KiVa-koulutoiminnan
- ja koulukohtaisten vastuutehtävien hoitamisen kautta.

Oppilaat osallistuvat toiminnan arviointiin, jonka tarkoituksena on tukea toiminnan kehittämistä ja kouluviihtyvyyttä. Huoltajilla on mahdollisuus osallistua toimintakulttuurin kehittämiseen mm. koti- ja kouluyhdistysten, erilaisten tapahtumien ja tilaisuuksien sekä luokkatoimikuntien toiminnan kautta. Huoltajat voivat osallistua koulun toiminnan arviointiin osana esi- ja perusopetuksen laatuarviointia. Opetuksessa hyödynnetään huoltajien osaamista mm. erilaisten teemapäivien, projektien, monialaisten oppimiskokonaisuuksien ja leirikoulujen valmistelussa ja toteuttamisessa. Siuntiossa esiopetus ja koulut toimivat avoimessa yhteistyössä keskenään. Lisäksi koulut tekevät yhteistyötä muiden kuntien koulujen ja eri asteita edustavien oppilaitosten kanssa. Kunnan omat toiminnot (nuorisopalvelut, liikuntatoimi, tekninen osasto jne.) sekä kuntalaisten eri järjestöt (liikunta- ja urheiluseurat, kotiseutumuseo, kulttuuriyhdistykset jne.) tarjoavat perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaille mahdollisuuden oppimista ja hyvinvointia tukevaan yhteistyöhön. Oppilaille tarjotaan myös mahdollisuuksien mukaan kokemuksia kansainvälisestä yhteistyöstä.

Perusopetuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaa täydentävät:

- Esi- ja perusopetuksen sekä kirjaston yhteistyösuunnitelma (sovelletaan perusopetuksen valmistavaan opetukseen soveltuvin osin)
- Siuntion kunnan Kulttuuri- ja liikuntapolku

Yksiköt kirjaavat toimintasuunnitelmiinsa:

- Keskeisimmät yhteistyötahot ja yhteistyömuodot
- Yhtenäisen toimintakulttuurin kehittämisen periaatteet perusopetukseen valmistavan opetuksen, esiopetuksen, eri luokka-asteiden ja mahdollisuuksien mukaan seuraavan koulutusvaiheen oppilaitosten sekä muiden yhteistyökumppanien kanssa.
- Yksiköt arvioivat toimintakulttuurin kehittämisen periaatteiden toteutumista toimintasuunnitelmien arvioinnin yhteydessä.

Koulut kuvaavat lukuvuosittaisessa toimintasuunnitelmissaan, miten yhteistyö toteutetaan esiopetuksen ja eri luokka-asteiden kanssa.

4.1. Oppimisympäristöt ja työtavat

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa hyödynnetään kokemuksellisia ja toiminnallisia oppimisympäristöjä ja monipuolisia opetusmenetelmiä ja työtapoja. Monipuoliset oppimisympäristöt

tarjoavat oppilaalle mielekkäitä ja monipuolisia tilanteita käyttää kieltä eri kommunikaatioympäristöissä. Erilaiset tilanteet kehittävät oppilaan kykyä toimia sekä itsenäisenä yksilönä että yhteisön jäsenenä ja antavat valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Erilaiset oppimisympäristöt tutustuttavat oppilasta myös suomalaisen kulttuuriin ja edistävät hänen kotoutumistaan lähiympäristöön sekä laajemmin suomalaiseen yhteiskuntaan.

Perusopetukseen valmistava opetus niveltyy osaksi perusopetusta ja koulussa vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta myös vaikuttaa muun koulun toimintakulttuurin ja käytänteiden kehittämiseen. Oppilaat harjaantuvat valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen työtapoihin. Tavoitteena on, että oppilaat pystyvät vähitellen myös itse asettamaan itselleen oppimistavoitteita sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan. Niinpä työtapojen on hyvä olla monipuolisia, oppilasta aktivoivia ja eriyttäviä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana on tarpeen oppia vähitellen myös itsenäistä työskentelyä, tiimityöskentelyä, tieto- ja viestintätekniisiä taitoja ja tiedonhakutaitoja. Oppiminen on sidoksissa oppilaan aiempiin tietoihin ja oppimisstrategioihin ja on siten jokaisella yksilöllistä. Koska eri oppiaineet ja niiden tavat käyttää kieltä ovat keskeisiä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, opetus edellyttää kielitietoisia työtapoja kaikissa oppiaineissa. Erilaisten tekstien lukemisen, ymmärtämisen, tulkitsemisen ja tuottamisen taidot ovat keskeisiä. Kielitietoiset työtavat edellyttävät opettajien yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä kielen merkityksestä oppimisessa.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Valmistavan opetuksen aikana oppilaalla on oikeus samoihin tuen muotoihin kuin perusopetuksen oppilailla. Tuen tarve ja tukitoimet kirjataan oppilaan omaan opinto-ohjelmaan. Tarvittaessa tehostetun ja erityisen tuen järjestämisen valmistelu käynnistetään valmistavan opetuksen aikana.

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Koulut kuvaavat lukuvuosittaisessa toimintasuunnitelmassaan, miten yhteistyö toteutetaan:

- Eri luokka-asteiden,
- Seuraavan koulutusvaiheen oppilaitosten sekä
- Mahdollisten muiden yhteistyötahojen kanssa

4.2. Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria. Sen tavoitteena on auttaa oppilaita yhdistämään suomen tai ruotsin kielen sekä eri oppiaineiden tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kokonaisuuksien tarkastelu ja tiedonaloja yhdistelevät, tutkivat työskentelyjaksot ohjaavat oppilaita soveltamaan tietoaan ja tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentamiseen. Oppilaat voivat näin hahmottaa koulussa opiskeltavien asioiden merkitystä oman elämän ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan kannalta. Samalla he saavat aineksia maailmankuvansa laajentamiseen ja

jäsentämiseen. Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa pedagogista lähestymistapaa, jossa kunkin oppiaineen opetuksessa ja erityisesti oppiainerajat ylittäen tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina. Eheyttämisen tapa ja kesto voi vaihdella oppilaiden tarpeista ja opetuksen tavoitteista riippuen. Suomen tai ruotsin kielen sekä muiden oppiaineiden muodostamat monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaan laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Oppimiskokonaisuuksien aiheet suunnitellaan paikallisesti ilmentämään perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin periaatteita.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia. Oppimiskokonaisuudet tarjoavat hyvän tilaisuuden koulun ja muun yhteiskunnan väliselle yhteistyölle. Käsiteltävien asioiden paikallisuus, ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkittävyys luovat lisämotivaatiota sekä opettajille että oppilaille. Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Niiden opiskelussa käytetään suomen tai ruotsin kielen taitoa kehittäviä sekä eri oppiaineille ominaisia tarkastelutapoja, käsitteitä ja menetelmiä.

Opetussuunnitelmaan voidaan liittää monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamista tukevia yhteistyösuunnitelmia koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa noudatetaan soveltuvin osin Siuntion perusopetuksen opetussuunnitelmaa.

5. Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen

Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden kielitaito ja muut valmiudet vaihtelevat, perusopetukseen valmistavaa opetusta varten ei ole määritelty valtakunnallista tuntijakoa tai oppimäärää, vaan jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma. Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan:

- oppilaan lähtötaso, kuten koulunkäyntihistoria, kielitaito ja oppilaan vahvuudet
- oppilaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joita tarkistetaan säännöllisin väliajoin
- opiskeltavat oppiaineet, niiden tuntimäärät sekä opetuksen sisältö
- oppilaan opinnot valmistavan opetuksen opetusryhmässä ja integrointi perusopetukseen
- ohjauksen järjestäminen ja mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.

Oppilaan oma opinto-ohjelma voi olla osa kotouttamislain mukaista oppilaan kotoutumissuunnitelmaa.

Valmistavassa opetuksessa annetaan suomi toisena kielenä –opetuksen lisäksi opetusta perusopetuksen oppiaineissa oppilaan oman opinto-ohjelman mukaan. Valmistavan opetuksen oppilaan opetusta eriytetään oppilaan ikä ja opiskeluvälineet huomioiden. Opetuksessa keskitytään ensisijaisesti sellaisiin oppisisältöihin, joita oppilas tarvitsee perusopetukseen siirtyessä. Valmistava opetus on alusta lähtien kielitietoista ja eri tiedonalojen kielen alkeet opitaan valmistavan vuoden aikana. Valmistavalla opetuksella on tärkeä rooli koko koulun kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittämisessä. Valmistavan opetuksen oppilaat

osallistuvat koulun yhteisiin tapahtumiin. Yhteinen toiminta perusopetuksen oppilaiden kanssa edistää kielitaidon, vuorovaikutustaitojen ja sosiaalisten suhteiden kehittymistä.

Luku- ja kirjoitustaidottomille oppilaille määritellään heidän opinto-ohjelmassaan tarvittavat eriyttämis- ja tukitoimenpiteet sekä integrointi muihin oppiaineisiin oppilaiden valmiuksien mukaisesti. Opetuksen ensisijaisena tavoitteena on tukea lukuja kirjoitustaidon kehittymistä. Oppilaan opinto-ohjelmassa huomioidaan oppilaan taito- ja ikätaso sekä valitaan opetettavat sisällöt siten, että ne tukevat oppilaan kotoutumista luokka- ja kouluyhteisöön sekä selviytymistä päivittäisistä arkitilanteista. Valmistavan opetuksen jälkeen oppilaiden edistymistä tuetaan tarpeen mukaan pedagogisin, oppilashuollollisin ja ohjauksellisin tukitoimin.

6. Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Perusopetukseen valmistava opetus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa oppilaan kulttuurienvälistä toimintakykyä. Opetus kannustaa vuorovaikutukseen eri kulttuuriryhmien välille ja kantaväestön kanssa. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa edistetään hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä seikoista, kuten kodin ja koulun yhteistyöstä, riittävästä oppilashuollollisesta tuesta sekä oppilaanohjauksesta. Näiden määrittelyssä voidaan soveltuvin osin hyödyntää perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana selviää oppilaan tarve oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, tuki annetaan oppilaalle parhaiten soveltuvalla tavalla.

6.1. Opetuksen eriyttäminen

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat eroavat toisistaan kielitaidoltaan, oppimis- ja opiskelunvalmiuksiltaan, kiinnostuksen kohteiltaan ja motivaatioltaan sekä oppimistarpeiltaan.

Valmistava opetus pyritään järjestämään niin, että nämä oppilaiden väliset erot otetaan huomioon. Esimerkiksi eri-ikäiset ja kielitaidoltaan eritasoiset oppilaat voidaan jakaa omiksi ryhmikseen. Lisäksi oppilaiden erilaiset oppimistarpeet voidaan ottaa huomioon eriyttämällä opetusta. Valmistavaa opetusta kehitetään tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti yhtenäisenä kokonaisuutena, jossa kielitaito ja muut valmiudet kehittyvät jatkuvasti. Oppilaat saavat myös mahdollisuuksia oppia toisiltaan, tukea toisiaan ja toimia kielenkäytön mallina toisilleen. Tärkeässä asemassa on opettajanantama vuorovaikutuksellinen tuki, jonka avulla oppija suoriutuu myös sellaisista tehtävistä, jotka voisivat itsenäisesti olla mahdottomia suorittaa. Jotta oppimistapahtuma olisi toimiva, sen suunnittelu edellyttää hyvää oppilaantuntemusta. Niinpä on tarpeen selvittää mm. oppilaiden opiskelutottumukset, asenteet suomen kieltä kohtaan sekä käsitykset suomen kielen taidon tärkeydestä ja vaikeudesta sekä oppilaiden lähtötaso eri kielitaidon osa-alueiden osalta. Tämän pohjatiedon varassa opettaja voi tarpeen mukaan eriyttää muun muassa eri

oppiaineiden opetukseen käytettävää aikaa, oppiaineiden syvyyttä tai laajuutta, menetelmiä, työtapoja tai materiaaleja. Eriyttäminen tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea sisältöjen valintaa sekä tarkoituksenmukaisia opetusjärjestelyitä. On tärkeää, että jokainen oppilas saa oman taitotasonsa mukaisia ja sopivan haastavia tehtäviä. Myös mahdolliset oppimisvaikeudet on tärkeä selvittää, jotta tuen tarve voidaan ottaa huomioon.

Valmistavan opetuksen oppilaiden koulunkäyntihistoria ja lähtötaso kartoitetaan valmistavan opetuksen alkaessa yhteistyössä huoltajien kanssa. Valmistavan opetuksen tavoitteet kirjataan oppilaan omaan opinto-ohjelmaan. Oppilaan opetusta eriytetään oppilaan taitotason mukaan.

6.2. Kodin ja koulun yhteistyö

Opetuksen järjestäjä luo edellytykset kodin ja koulun yhteistyölle. Yhteistyön lähtökohtana on osapuolten yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kunnioitus ja kohtelu. Tavoitteena on vuoropuhelun aikaansaaminen oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi.

Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden kieli- ja kulttuuritausta. Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulusta ja koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmasta, oppilaan arvioinnista, opetusmenetelmistä ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytettävästä oppilaan omasta opinto-ohjelmasta. Perheille annetaan tietoa perusopetukseen siirtymisestä sekä jatko-opintomahdollisuuksista perusopetuksen jälkeen.

Valmistavassa opetuksessa aloitetaan säännöllinen kodin ja koulun yhteistyö, jonka käynnistää valmistavan opetuksen opettaja. Kodin ja koulun yhteistyössä noudatetaan soveltuvin osin Siuntion kunnan perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Tulkkipalveluja käytetään tarvittaessa kunnan antaman ohjeistuksen mukaan.

6.3. Oppilashuolto

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilashuollon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet ja oppilaita samat oikeudet kuin perusopetuksen oppilaille annettavassa oppilashuollossa. Opetuksen järjestäjällä tulee olla oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämä koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma, jonka laatimisesta on määrätty perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (määräys 4/011/2014). Perusopetukseen valmistavan opetuksen koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma voidaan sisällyttää perusopetusta koskevaan koulukohtaiseen oppilashuoltosuunnitelmaan. Koulukohtaiseen oppilashuoltosuunnitelmaan tulee sisältyä myös suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaalla on oikeus opetukseen osallistumisen edellyttämään maksuttomaan oppilashuoltoon. Yhteisön ja yksittäisten oppilaiden terveydestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen ulottuu kaikkeen koulutyöhön. Oppilashuolto on kaikkien koulu yhteisössä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden yhteinen tehtävä.

Oppilashuoltoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena. Yhteisöllinen oppilashuolto on osa perusopetukseen valmistavan opetuksen yhteisöllistä toimintakulttuuria ja ensisijainen tapa toteuttaa oppilashuoltoa. Yhteisöllinen oppilashuolto on ennalta ehkäisevää ja sen tehtävänä on vahvistaa osallisuuden, huolenpidon ja turvallisuuden ilmapiiriä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa. Kouluyhteisössä arvostetaan jokaisen yksilöllisyyttä eikä syrjintää, väkivaltaa, kiusaamista tai rasismia hyväksytä. Oppilaita ohjataan arvostamaan sekä omaa että ympäristön kulttuurista, kielellistä ja katsomuksellista monimuotoisuutta.

Oppilashuoltotyötä ohjaa oppilaan edun ensisijaisuus. Yksilökohtaista oppilashuoltoa toteutetaan oppilaan ja tarvittaessa huoltajan suostumuksella. Psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut ovat oppilaan saatavilla ja ne järjestetään lain edellyttämässä määräajassa. Oppilaan yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon valmistavan opetuksen arjessa sekä tarvittavan tuen suunnittelussa ja toteutuksessa. Työssä turvataan oppilaan ja huoltajan osallisuus, työskentelyn luottamuksellisuus sekä kunnioittava vuorovaikutus.

Osallisuuden varmistamiseksi huolehditaan tarvittavista tulkitsemispalveluista. Monialainen yhteistyö on perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilashuollossa tärkeää. Oppilashuolto järjestetään opetus-, sosiaali- ja terveystoimen yhteistyönä siten, että siitä muodostuu toimiva kokonaisuus. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan, huoltajan sekä tarvittaessa muiden yhteistyökumppaneiden kuten perheen kotoutumissuunnitelmasta vastaavan tahon kanssa. Oppilashuollon toimintatavoista ja palveluista tiedotetaan suunnitelmallisesti. Huoltajille annetaan tietoa myös suomalaisen koulutusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatavoista ja saatavuudesta.

Siuntiossa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa olevien oppilaiden oppilashuollon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat yksilöllisen ja yhteisöllisen oppilashuollon järjestämisen periaatteet ja oppilaita samat oikeudet oppilashuollon palveluihin kuin Siuntion perusopetuksen oppilashuollossa.

Siuntiossa perusopetukseen valmistavan opetuksen koulukohtaista oppilashuoltosuunnitelmaa ei tehdä erikseen, vaan valmistavan opetuksen oppilaat huomioidaan koulukohtaisessa oppilashuoltosuunnitelmassa. Myös perusopetukseen valmistavassa opetuksessa olevien oppilaiden oppilashuollossa korostuu kaikkien koulun aikuisten yhteistyön merkitys ja dialogi kotien kanssa.

Osallisuuden, huolenpidon ja turvallisuuden ilmapiiriä toteutetaan sekä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa että koko kouluyhteisössä siten, että perusopetukseen valmistavassa opetuksessa olevat oppilaat, heidän huoltajansa ja opettajansa otetaan osaksi luokka- ja kouluyhteisöä. Erityistä huomiota kiinnitetään perusopetukseen valmistavassa opetuksessa aloittavien oppilaiden hyvään vastaanottoon luokka- ja kouluyhteisössä sekä toisaalta sen varmistamiseen että oppilaan turvallisuudentunne säilyy hänen siirtyessään perusopetukseen.

Oppilashuollon palveluista kerrotaan kaikille valmistavassa opetuksessa opiskeleville oppilaille ja heidän huoltajilleen oppilaan aloittaessa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ja siirryttäessä perusopetukseen. Tulkitsemispalvelut järjestetään oppilaan ja huoltajien tarpeen mukaan sekä oppilashuollon palveluista tiedotettaessa oppilaille ja huoltajille että yksilökohtaista oppilashuoltoa toteutettaessa. Huoltajille kerrotaan suomalaisen koulutusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatavoista sekä vanhempaintapaamisissa että oppilaskohtaisissa keskusteluissa. Myös oppilaille kerrotaan näistä asioista heidän ikänsä ja tarpeensa huomioiden.

6.4. Oppilaanohjaus

Opetussuunnitelmassa määritellään, miten oppilaanohjaus perusopetukseen valmistavassa opetuksessa toteutetaan. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan oppimisvalmiuksia ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä ennaltaehkäistä oppimisvaikeuksia. Oppilaan opiskelua perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaanohjauksella siten, että opiskelutaidot ja elämänsuunnittelun kannalta tarpeelliset tiedot ja taidot kehittyvät. Ohjausta voidaan toteuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvattujen ohjaustoiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Perusopetukseen siirtymistä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että tieto oppilaan valmiuksista ja edistymisestä valmistavassa opetuksessa siirtyy seuraavaan kouluun. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan mahdollisuus tutustua ajoissa tulevaan kouluun. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että oppilaalla on käsitys omista mahdollisuuksistaan jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Oppilaalle ja huoltajille annetaan tietoa oppilaan oppimispoluista suomalaisessa koulutusjärjestelmässä sekä jatko-opintomahdollisuuksista ja eri alojen pätevyys- ja koulutusvaatimuksista. Oppilaanohjauksessa noudatetaan soveltuvin osin Siuntion kunnan perusopetuksen opetussuunnitelmassa määriteltyjä oppilaanohjauksen tavoitteita. Valmistavassa opetuksessa harjoitellaan erityisesti oppimaan oppimisen taitoja sekä sosiaalisia taitoja. Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan yksilölliset ohjauksen tarpeet ja tavoitteet.

6.5. Suunnitelma kasvatustietokeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatustietokeskustelua ja erilaisia kurinpitokeinoja. Kasvatustietokeskustelussa ja kurinpitoasioissa noudatettavasta menettelystä säädetään perusopetuslaissa.¹²

Kasvatustietokeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinot tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Opetuksen järjestäjä päättää, millaisissa tapauksissa kasvatustietokeskustelua käytetään.

Kurinpidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen. Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että

¹² Perusopetuslaki (628/1998) 35 a § (1267/2013), 36 § (477/2003) ja 36 a § (1267/2013)

toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.¹³

Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjän laatimaan ja ohjeistamaan opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelman kasvatustieteellisten ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista¹⁴. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista.

Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että jokaisella sen alaisella koululla on käytössään kasvatustieteellisten ja kurinpitomenettelyjen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelma voidaan laatia osana opetussuunnitelmaa tai erillisenä. Se voidaan laatia kokonaisuudessaan koulujen yhteisenä tai siten, että suunnitelman rakenne ja keskeiset toimintatapalinjaukset ovat yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti.

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä päättää suunnitelman laatimisesta ja valmisteluun osallistuvista tahoista. Oppilaille tulee lain mukaan järjestää mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun.¹⁵ Yhteistyö huoltajien ja muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa tukee suunnitelman toteutumista. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa tulee kuulla ennen suunnitelman hyväksymistä tai päivittämistä.

Siuntion perusopetuksen opetussuunnitelman liitteessä on kuvattu kasvatustieteellisten ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyviä menettelytapoja. Perusopetukseen valmistavan opetuksen kasvatustieteellisyys ja kurinpidollisten keinojen käytössä noudatetaan soveltuvin osin Siuntion perusopetuksen opetussuunnitelmaa.

7. Oppilaan arviointi

Opetussuunnitelmassa määrätään valmistavaan opetukseen osallistuvien arvioinnista sekä heille annettavasta todistuksesta. Arvioinnin tulee olla ohjaavaa, kannustavaa ja monipuolista. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Arvioinnin avulla valmistavan opetuksen oppilaille annetaan kuva myös perusopetuksen vaatimuksista. Arvioinnin suorittavat yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat

---

¹³ Perusopetuslaki (628/1998) 36 § (477/2003) ja 36 a–36 i § (1267/2013)

¹⁴ Perusopetuslaki (628/1998) 29 § (1267/2013)

¹⁵ Perusopetuslaki (628/1998) 47 a § (1267/2013)

opettajat. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen havainnointiin ja näyttöön. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeerista arviointia.

Arvioinnin periaatteista, tavoitteista sekä menetelmistä annetaan tieto oman opinto-ohjelman laatimisen yhteydessä sekä oppilaalle että hänen huoltajilleen. Oppilaan edistymistä arvioidaan oppilaan oman opinto-ohjelman ja valmistavan opetuksen yleisten tavoitteiden mukaisesti. Oppimisen arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan tausta sekä vähitellen kehittyvä suomen kielen taito. Arvioinnissa käytetään monipuolisia, joustavia ja oppilaan tilanteeseen sopivia menettelytapoja, kuten esimerkiksi portfolioarviointia sekä itse- ja vertaisarviointia. Opinto-ohjelman päivittämisen yhteydessä oppilaan ja huoltajan kanssa käydään arviointikeskustelu, joka dokumentoidaan opinto-ohjelmaan.

8. Todistukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan todistus perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistumisesta. Todistukseen merkitään perusopetukseen valmistavan opetuksen laajuus, opiskellut oppiaineet, niiden laajuus ja opetuksen sisältö. Todistuksessa kuvataan oppilaan edistymistä valmistavan opetuksen aikana.

Valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan todistus perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistumisesta. Valmistavan opetuksen oppilaalle ei anneta välitodistusta.

9. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan omaan opinto-ohjelmaan voi kuulua perusopetuksen oppimäärän mukaisia eri oppiaineiden opintoja. Oppilas voi saada todistuksen edellä mainittujen opintojen hyväksytystä suorittamisesta osallistumalla perusopetuslaissa¹⁶ tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Jos oppilas siirtyy perusopetukseen valmistavan opetuksen jälkeen perusopetukseen, voidaan perusopetukseen valmistavassa opetuksessa saavutettu osaaminen hyväksi lukea, jos oppilaalla on perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot¹⁷.

Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat eri oppiaineissa perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja¹⁸. Tutkintoon osallistuvan oppilaan osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin eri oppiaineiden tavoitteisiin. Oppilaan osaamisen tason määrittelyssä käytetään apuna perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyviä hyvän osaamisen kuvauksia ja päättöarvioinnin kriteerejä. Erityisessä tutkinnossa voidaan suorittaa oppiaineen koko oppimäärä tai osia siitä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärä.

---

¹⁶ Perusopetuslaki (628/1998) 38 §

¹⁷ Perusopetuslaki (628/1998) 18 §

¹⁸ Perusopetusasetus (852/1998) 23 §

Erityisen tutkinnon hyväksytysti suorittaneelle annetaan todistus perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta kokonaan tai osittain¹⁹. Erityisessä tutkinnossa käytettäviä todistuksia koskevat määräykset sisältyvät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

---

¹⁹ Perusopetusasetus (852/1998) 23 §